

Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки тернопільської обласної державної
адміністрації
Фаховий коледж
Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії
ім. Тараса Шевченка

Циклова комісія гуманітарних дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи економічної теорії

Освітньо-професійний ступінь **фаховий молодший бакалавр**
Галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**
Спеціальність **014 Середня освіта (Музичне мистецтво)**
Освітньо-професійна програма **Середня освіта (Музичне мистецтво)**

Кременець – 2021

Самойленко І. М. Основи економічної теорії: робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів фахової передвищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво). Кременець, 2021. 10 с.

Розробник:

Самойленко Ірина Миколаївна – викладач циклової комісії гуманітарних дисциплін Фахового коледжу КОГПА ім. Тараса Шевченка

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії гуманітарних дисциплін

Протокол від « 31 » серпня 2021 року № 1

Голова циклової комісії

Яцюк Н. М.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Нормативна	
Змістових модулів – 2	Спеціальність 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)	Рік підготовки	
		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
			2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи здобувача фахової передвищої освіти – 2	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Музичне мистецтво)	Лекції	
			22 год.
		Практичні, семінарські	
			20 год.
	Лабораторні		
	Самостійна робота		
		48 год.	
	Вид контролю		
Залік у 2 семестрі			

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить 47% / 53%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: набуття майбутніми фахівцями глибоких економічних знань, формування у них нового економічного мислення, адекватного ринковим відносинам, формування навичок аналізувати реальні економічні процеси і приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою практичною діяльністю.

Завдання навчальної дисципліни:

- пізнання економічної теорії як науки, її предмету, методів та функцій;
- розкриття основного змісту сучасних шкіл економічної теорії;
- аналіз закономірностей розвитку ринкової економіки як основи функціонування різних сучасних господарських систем;
- характеристика основних рис та особливостей розвитку перехідних економік; розкриття закономірностей суспільного відтворення, економічного зростання та циклічних коливань в економіці.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Основи економічної теорії» у здобувачів фахової передвищої освіти повинні бути сформовані такі **компетентності:**

ЗК1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК5 Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8 Здатність використовувати інформацію та комунікаційні технології.

СК3 Здатність до інтеграції предметних знань з різних освітніх галузей.

Програмні результати навчання

Нормативний зміст вивчення здобувачами фахової передвищої освіти навчальної дисципліни «Основи економічної теорії» сформульований у таких програмних результатах навчання:

РН2 Застосовувати ефективні моделі міжособистісної комунікації як в професійній діяльності, так і поза її межами

РН6 Застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей в освітньому середовищі.

РН9 Використовувати ефективні форми, засоби і стратегії комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями.

РН13 Формувати в учнів здатність до конструктивної міжособистісної взаємодії.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Взаємодія громадян і держави в досягненні суспільного добробуту

Тема 1. Соціальні цілі економіки

Економіка як сфера життя людей. Економічні потреби та блага. Процеси, що забезпечують задоволення потреб: виробництво, розподіл, обмін і споживання. Учасники (суб'єкти) економічних відносин. Зміни потреб та економічних процесів виробництва, розподілу, обміну, споживання під час війни. Економічна безпека. Соціальна держава.

Тема 2. Сталий розвиток

Обмеженість ресурсів. Необхідність раціонального та ефективного використання ресурсів. Вплив діяльності людини на довкілля.

Тема 3. Ринкова економіка

Принципи ринкової економіки. Кругообіг в ринковій економіці. Попит і пропозиція, ринкова ціна, конкуренція. Зміни попиту та пропозиції окремих товарів під час війни. Функції держави в ринковій економіці. Державний бюджет, податки, напрямки видатків. Зміни доходів та видатків державного бюджету у воєнний час.

Тема 4. Економіка домогосподарства

Домашнє господарство як власник і споживач. Поняття про раціональне споживання. Права споживачів. Бюджет домогосподарств: види доходів, напрямки витрат, заощадження, в тому числі в умовах воєнного стану.

Тема 5. Підприємництво

Підприємницька діяльність. Мета і соціальна відповідальність підприємця. Правовий захист бізнесу.

Змістовий модуль 2. Ринок праці. Інтеграція та глобалізація

Тема 6. Ринок праці

Учасники ринку праці: роботодавці і наймані працівники. Поняття професії, спеціальності, кваліфікації працівника. Заробітна плата як дохід найманого працівника. Трудові відносини під час війни: гарантії та зміни.

Тема 7. Лобіювання інтересів та корупція

Поняття лобізму. Сутність корупції та корупціогенних ризиків. Причини та наслідки корупції в економіці та політиці. Шляхи подолання корупції.

Тема 8. Україна - член європейського та світового співтовариства

Європейське і світове співробітництво. Участь України в ООН, ОБСЄ, Раді Європи, СОТ тощо. Європейський вибір України. Угода про асоціацію Україна – ЄС.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
лекц.		сем.	практ	лаб.	с. р.	
Змістовий модуль 1. Взаємодія громадян і держави в досягненні суспільного добробуту						
Тема 1. Соціальні цілі економіки	9	2		2		5
Тема 2. Сталий розвиток	9	2		2		5
Тема 3. Ринкова економіка	8	2		2		4
Тема 4. Економіка домогосподарства	9	2		2		5
Тема 5. Лобювання інтересів та корупція.	8	2		2		4
Разом за змістовим модулем 1.	43	10		10		23
Змістовий модуль 2. Ринок праці. Інтеграція та глобалізація						
Тема 6. Ринок праці.	11	4		2		5
Тема 7. Поняття інтеграції та глобалізації.	18	4		4		10
Тема 8. Україна - член європейського та світового співтовариства.	18	4		4		10
Разом за змістовим модулем 2.	47	12		10		25
Разом за 2-й семестр.	90	22		20		48
Разом годин за навчальним планом.	90	22		20		48

5. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Економічні потреби й інтереси як передумова організації й розвитку суспільного виробництва та формування відносин власності. системи.	2
2	Типи економічних систем	2
3	Види ринків	2
4	Підприємництво як специфічний вид економічної діяльності суб'єктів господарювання, його функції	2
5	Зайнятість і безробіття.	2

6	Інфляція та її наслідки.	2
7	Аналіз попиту на ринку праці і складання резюме.	2
8	Місцевий бюджет та його структура.	2
9	Закон попиту та пропозиції	2
10	Класифікація підприємств	2
	Всього:	20

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Зміст завдання	Кількість годин
1.	Підготувати інформацію про продуктивні сили суспільства, виробничі відносини і способи виробництва.	5
2.	Охарактеризувати функції економічна теорії.	5
3.	Назвати методи економічних досліджень.	5
4.	Охарактеризувати сучасну економічну політику в Україні.	4
5.	Охарактеризувати структуру суспільного виробництва.	6
6.	Дати визначення економічних законів і категорій.	4
7.	Назвати основні тенденції у відносинах власності в Україні і світі.	6
8.	Законспектувати та проаналізувати базові поняття і терміни з основ економічної теорії.	4
9.	Проаналізувати попит на ринку праці і скласти власне резюме.	5
10.	Опрацювати місцевий бюджет та його структуру.	4
	Разом	48

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти під час самостійної роботи на семінарських (практичних) заняттях

1-2 бали – здобувач фахової передвищої освіти володіє елементарними теоретичними знаннями, його відповіді правильні, але недостатньо осмислені; завдання для самостійної роботи виконує на низькому рівні, з неточностями.

3 бали – здобувач фахової передвищої освіти на середньому рівні володіє теоретичними знаннями, його відповіді повні, але з деякими неточностями; здатний до виконання практичних завдань, однак не в повному обсязі, з помилками.

4 бали – здобувач фахової передвищої освіти володіє системними знаннями та здатністю до їх практичного застосування; правильно або з незначними помилками та в повному обсязі виконує практичні завдання.

5 балів – здобувач фахової передвищої освіти на високому рівні володіє теоретичними знаннями та здатний до їх творчого практичного використання; правильно виконує практичні завдання; активно працює над підвищенням рівня своєї професійної компетентності.

7. Методи навчання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: лекція (лекція-інформація, проблемна лекція, лекція-дискусія, лекція-демонстрація, лекція-візуалізація), практичні заняття, бесіда, розповідь, практичні та дослідні роботи, самостійна робота, спостереження, аналіз, синтез, індукція, дедукція, узагальнення, брейнсторм, метод проектів.

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: стимулювання обов'язку і відповідальності у навчанні, опора на життєвий і професійний досвід здобувачів, створення відчуття успіху у навчанні.

8. Методи контролю

Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне, фронтальне, групове), практичні заняття, перевірка виконання здобувачами завдань самостійної роботи.

Підсумковий контроль: залік 2-ому семестрі.

10. Методичне забезпечення

Навчально-методичне забезпечення, періодичні видання, методичні посібники, мультимедійні презентації за змістом тем.

9. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти з навчальної дисципліни «Основи економічної теорії»

Оцінку «5», «відмінно» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

Оцінку «4», «добре» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки

Оцінку «3», «задовільно» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.

Оцінку «2», «незадовільно» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення навчальної дисципліни. Демонструє елементарні знання теоретичного матеріалу. Не здобув практичних умінь і навичок, необхідних для громадянської діяльності в закладах загальної середньої освіти. Не вміє логічно мислити і висловлювати свою думку.

11. Рекомендована література

Базова

1. Білецька Л.В., Білецький О.В., Савич В.І. Економічна теорія: політекономія, мікроекономіка, макроекономіка. Київ: ЦНЛ, 2018. 688 с.
2. Горлач М.І., Соколов М.О., Кримов М.І., Лисенко С.Ф. та ін.. Економічна теорія : підручник для вищої школи. Київ: ЦУЛ ., 2017. 532с.
3. Базилевич В.Д. Економічна теорія: Політекономія: Навчальний посібник. Київ: Знання, 2014. 711 с.
4. Базилевич В.Д. Економічна теорія: політекономія: практикум: Навчальний посібник. Київ: Знання, 2013. 496 с.
5. Лагутін В.Д., Уманців Ю.М., Щербакова Т.А. та ін. Економічна теорія: підручник. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 608 с.
6. Моцелюк Н.В. Політична економія. Економічний розвиток. Сучасні економічні системи. Світове господарство: Навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2014. 168 с.
7. Осецький В.Л. Політекономія: Навчальний посібник. Київ: НАУ, 2013. 380 с.
8. Семененко В.М., Коваленко Д.І. Економічна теорія: Політекономія: Навчальний посібник. Київ: ЦНЛ, 2017. 428 с.
9. Сірко А.В. Економічна теорія: Політекономія: Підручник. Київ: ЦУЛ, 2017. 448с.
10. Старостенко Г.Г., Мірко Н.В. Політична економія: Навчальний посібник. Київ: Кондор. Видавництво, 2013. 464 с.
11. Федоренко В.Г. Політична економія: Підручник. Київ: Алерта, 2015. 487с.
12. Якобчук В.П. Економічна теорія: Навчальний посібник. Київ: Ліра. 2015. 408 с.

Допоміжна

1. Базилюк А.В., Дерій Ж.В., Концева В.В., Хоменко І.О. Економічна теорія. Практикум: Навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2012. 312с.
2. Башнянин Г.І. Політична економія. Навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2013. 410 с.
3. Кузнецова Л.В. Політична економія: Навчально – методичний посібник. Київ: НУХТ, 2011. 181 с.
4. Лопух К.В. Сучасний монетаризм: Монографія. Київ: ЦУЛ, 2015. 272 с.
5. Луценко Г.П. Курс економічної теорії: практика і теорія:

Електронний посібник. Кременчук: КЛК НАУ, 2011. 207 с.

6. Мельникова В.І. Національна економіка: Навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2012. 248 с.

7. Носова О.В. Національна економіка: Навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2013. 512 с.

8. Панчишин С.М. Аналітична економія: Макроекономіка і мікроекономіка: Підручник: у 2-х кн. За ред. С.М. Київ: Знання, 2013. 615 с. 20.

9. Старостенко Г.Г. Національна економіка: Навчальний посібник. Київ: Ліра К, 2011. 432с.

10. Шевченко О.О. Історія економіки та економічної думки: сучасні економічні теорії: Навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2012. 280 с.

Інформаційні ресурси:

1. Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua>

2. Сайт Національної школи України. URL : <http://nsj.gov.ua/ua/about/regulations/>

3. Сайт Кабінету Міністрів України. URL : <https://www.kmu.gov.ua/ua/nrsearch>

4. Сайт офіційного представництва президента України. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/all>

5. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : www.rada.gov.ua/laws